

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

De sancto Nicolao.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

quit multos diuites q̄ sua dāt paup̄ibz sed
qz ip̄i ex h̄ sup̄biūt aiām pdūt. De q̄b̄ Au-
ḡ. dicit. Quid p̄dest disp̄gēdo dare paup̄ibz
z paup̄erē fieri. cū aiā misera sup̄biōz effici-
tur diuitias p̄tēdēdo q̄ fuerat possidēdo.
Et iō dicit Bern̄. q̄ ille sapient̄ oīa relinq̄t q̄
p̄ p̄p̄o p̄sequēdo qui est sup̄ om̄ia dimittit.
S̄ forte diceres. Quid magni ē cōseq̄
p̄m̄ vt p̄ eo oīa dimittant. R̄. tibi. Certe
n̄ eo p̄ciosi. n̄l vtili. tam ī p̄nti q̄ in futu-
ro. Qui em̄ h̄z p̄m̄ h̄ p̄ gram. z cum sequit̄
imitādo dicta z facta sua. tria p̄sequit̄ hic. z
tria ī futuro. In p̄nti s̄q̄dem p̄mo p̄sequit̄
ment̄ illustrationē. qz ip̄e ē sol illuminās
intellectū. vt intelligam̄ volūtatē dei Jo.
viij. Qui sequit̄ me nō ambulat ī tenebris.
sed hēbit lucez vite. S̄cdo qz talis euadet
sp̄ialē turbationē. Un̄ ip̄e dicit saluator In
mūdo p̄sura hēbit. in me aut̄ pacē. Dicit̄.
xviij. Ego nō sum turbat̄ te pastozē sc̄q̄ns.
Tertio qz tal̄ p̄sequit̄ familiarē dilectionē
a x̄po. Prouer. xv. Qui sequit̄ iusticiā diligi-
tur ab eo. In futuro at̄ p̄sequet̄ tria. s̄ iudi-
cia. viā. p̄ratē. Parth. xij. Vos q̄ secuti est̄
me sedebit̄ zc. S̄cdo p̄sequit̄ tal̄ ad regnū
celoz introductionē. Tertio p̄seq̄t̄ x̄pi p̄for-
mationē in gl̄a. Job. xij. Qui mihi mis-
trat me sequat̄. z vbi ego suz illic z mister meus
erit. Prop̄. q̄ ista bona ī x̄po z cū x̄po. pue-
niētia boni viri sequit̄ x̄pm̄ rāq̄ luce. rāq̄
tutorē. rāq̄ amīcū z dilectozē in p̄nti. rāq̄
q̄ aptū remuneratōzē ī futo. Sic isti duo
ap̄li q̄ hodie p̄ eo q̄ secuti sūt eū in p̄nti gl̄a
secuti sūt eū ī futo in gl̄a. Ad quā nos zc.

De sancto Nicolao. I.
Sermo III.

Vigilate qz nesci-
tis qua hora dñs v̄ ventur̄ est.
Parth. xiiij. Sic dicit Auḡ in
eplā ad dionecoz. Qualēcūqz quēlibz inue-
nerit sū nouissim̄ dies. in h̄ eū s̄l̄r cōpre-
hendet nouissim̄ dies mōi. qm̄ q̄lis hō in
die v̄l̄tia vite sue inuenit̄. tal̄ in die nouissi-
mo iudicabit̄. Un̄ s̄m̄ ip̄m̄ vigilare dz oīs
xp̄ian̄. ne eū imparatū inueniat dñi aduēt̄.
Volens igit̄ dñs n̄ suo impio nos eē pa-
ratos voluit occultari die ex̄it̄ n̄ri ad hoc
v̄t̄qz. s̄m̄ Auḡ. in q̄dā eplā. vt diligēt̄ cu-
stodiam̄ oēs dies n̄ros. Nā cū sero paran-
tur remedia. mort̄ iminēt̄ picula. Un̄ Pla-
tonis sn̄ia fuit. oēm sapient̄ v̄sā medita-

tionē esse mort̄. vt inqt̄ Hiero. in q̄dā eplā
ad Eliodorū. Quia ḡnescim̄ q̄ hora dñs
n̄r veniat sp̄ vigilandū nob̄ est vt qn̄ veni-
et paratos nos sp̄ inueniat. Saluator ḡ
n̄r. vt inqt̄ Auḡ. in li. de vita xp̄iana. sc̄ies
hora illā aduēt̄ sui incertā āmonēs nos
ait. Vigilate qz nescit̄. vbi sup̄. In q̄b̄ ver-
bis saluator n̄r monet ad tria. Primo ad
ingem̄ ment̄ in deū eleuatōzē. ibi. Vigila-
te. S̄cdo ad incertā vite n̄re resolutionē.
Cū dicit̄ qz nescit̄ q̄ hora. Tertio ad expe-
ctādū terribilē redēptozis n̄ri visitationē.
Cū dicit̄ dñs vester venturus est.

Dixi primo q̄ in v̄. p̄. admōet
nos saluator ad
ingē ment̄ in deū eleuatōzē. cū dicit̄. Vigila-
te. Vigilate aut̄ s̄m̄ Greg. nō ē aliud nisi in
s̄o lumie ocl̄os mēt̄is tenere. Un̄ bñ v̄gi-
lat̄ q̄ ocl̄os mēt̄is. s̄ intellectū z affectū ī sa-
lutaribz p̄siderādis. intelligēdis. apperēdis
z p̄sequēdis exp̄dit̄. Vigilate ḡ. Vigilandū
aut̄ nob̄ est p̄cipue p̄ tria. P̄mo p̄ hostili-
tatē crudel̄ rebelliois. S̄cdo p̄ vilitatē
fidel̄ administratōis. Tertio p̄ debilitatē
terrest̄z n̄re habitatōis. Quātū ad primū
vigilare dēm̄. p̄pter hostilitatē crudelis re-
bellionis. Videm̄ nāqz q̄ ī bello hoīes n̄
p̄nt̄ somno secure vacare. Nos at̄ sum̄. p̄ri-
mo in mult̄z bellis. Un̄ in ps̄. dz. Cōculca-
uerūt me inimici mei tora die. qm̄ m̄t̄i bel-
lanes aduersuz me. ḡncē hēm̄ vigilare.
Brues sic dicit̄ nafales int̄ se vigilas v̄-
uidūt. Et ille q̄ vigilare dz. lapidē tenet in
pedibz. vt si ille dormiat. lapis cadēs alios
excitet z seip̄m̄. Si quis inensara. q̄ vigila-
re nō tenet sic sibi puidet̄ s̄ somnū corp̄is.
multo maḡ s̄ somnū pct̄i cautelā p̄m̄vaz
h̄re debet̄. s̄. p̄. v. Frēs sobriū estote z v̄gi-
late. qz aduersari v̄z diabol̄ circuit sic leo
rugies q̄res quē deuoret. Et bñ adiūgens
p̄mittit sobrietatē vigilie. Nā ebrietatē seq̄-
tur necessario mult̄ somnus. Sobrietas
autē h̄ intelligit̄ modestia z r̄pantia in oibz
actibz n̄ris vt n̄ excedam̄ p̄ debito. Nāz
s̄tus p̄sistit ī medio. vt dz̄ p̄mo Libic̄. Est
aut̄ d̄ isto aduersario n̄ro diabolo sic de du-
ce q̄dā Cartaginēsi. de q̄ Jul̄ sext̄ in li. ij.
ca. j. Iste dux habuit bellū s̄ q̄sdā de affri-
ca q̄ Cartaginēsi rebellabat. Fuerūt aut̄
isti de affrica auidi nimis ad bibēdū vinū.
Qd̄ intelligēs dux vsus est s̄ eos tali cau-
tela. Accepit multa dolia vini. z miscuit cū

De sancto Nicolao

vino succū cuiusdā herbe q̄ vocat mādra-
gora q̄ q̄de herba mirabilis est somnifera.
sic docet Aristo. in li. i. de somno et vigilia.
Facit em̄ ita hoies p̄funde dormire q̄ fi-
unt insensibiles. Et iō solet dari hoibz q̄ se
p̄pter aliquā infirmitatē secandi p̄curatiōe
eorz. vt possint sine dolore secari. Dolia at̄
vini sic infecti dimisit iste p̄nceps i tētorijs
suis. et fugit. tentoria derelinquens. Affrici at̄
gaudētes tentoria iuadūt. Et iuēniēres vi-
cualia cū vino i habūdātia. comedūt et bi-
būt de isto vino p̄fecto. Et statim om̄s sic
opp̄si sūt somno q̄ nullo mō se iuuare po-
terāt. Nec explorans dux p̄dic̄. de nocte
redijt et cecidit sup̄ eos et miseros sic voluit
trucidauit. Ista cautela moralit̄ sic intelli-
git̄. Dux carraginen̄s h̄ affricos ē diabolus
p̄tra homies. Cū h̄ p̄p̄ q̄ letificat. signi-
ficat leticiā v̄ laiciā secularē. Ista leticiā
sine iocūditatē mūdi diabolus sic cōmiscuit
succo mādragore. i. dilectiōe luxurie q̄ oēs
ex eo biberūt. et sūt q̄ insensibiles. Man-
dragora em̄ ē herba h̄is formā masculi et
fem̄ie. et oīa lineamēta humani generis. et d̄
p̄ferre fecūditatē m̄l̄eribz. sic p̄z d̄ Rachel
Gen. xxx. Et iō mādragora voluptatē car-
nis designat. Quia ḡ tora mūdana iocūdi-
tas int̄ hoies h̄is diebz diabolo p̄curante
q̄ nos cautelose debellat. de succo volupta-
tis est infecta. Ideo hoies viciosi dormiūt
in peccatis. et ad correctiōes platoz et p̄di-
cariōes doctoz reperiri insensibiles. vt
dicat q̄libet eoz illud p̄uon̄b. xxiij. Ver-
berauerūt me s̄z nō dolui. traxerunt me et
ego nō sensi. Nō sic nos carissimi. Sed sic
d̄. ij. Corin. vi. In om̄ibz exhibeamus
nos sic dei ministrōs. in vigilijs. i. ieiunijs.
in caritate nō ficta. Sic patet prima causa
2. Secūda causa vigilādi est vilitas fidel̄ ad-
ministratiōis. Sum̄ em̄ sic fui vigilan-
tes de nocte et expectātes aduentū dñi sui
denuptijs redeūtis. Nuptie sunt in celo i-
effabilis gaudij de sacrosctā vnione deita-
tis infinite ad naturā hūanā. De his nu-
ptijs dñs n̄ venturus est in die iudicij de-
scensur̄ ad totū mundū. Et iō d̄. hic. Vi-
gilate. Et Lu. xij. Et vos siles hoibz expe-
crantibz dñm suū qm̄ reuertat̄ a nuptijs. vt
cū venerit et pulsauerit p̄festim aperiant ei.
Et licet om̄es vigilare debeāt. tñ maxime
placi. quoz cure ante sunt cōmissē. In cuius
signū cū p̄p̄ discipulos dormientes iauer-

nisset. special̄ ceteris increpauit petrū di-
cens. Simon dormis. Sic non potuisti
vna hora vigilare mecum. q. d. Nō miror de
ceteris s̄z de te. q̄ nō solū p̄ te. s̄z p̄ alijs vigi-
lare debes. Tertia cā vigilādi ē debilitas
terrestri n̄re habitatiōis. Nō q̄ iaceret in
domo ruinosā ex oī p̄te debili. et sicut cū h̄ sci-
ret q̄ alijs exteri cōtinue foderet muros
ad eū occidēdū. nō daret se somno si esset
prudēs. sed solerē vigilaret. Dom̄ aīe est
corp̄ luteū et terreū Job. iij. Qui habitāt
dom̄ luteas. p̄sumēt velut a tinea. Fosfor
est mors q̄ indefesse nitit̄ p̄fodere domum
n̄ram vt furet aīam cū pctis si possit. v̄ cū
penis debitis p̄ pctō. Et iō d̄. hic. Si sciret
p̄familias q̄ hora furvēret vigilaret vtiq̄
et nō sineret p̄fodi domū suā. S̄z timēdū
est q̄ de nob̄ sit sic de puer̄ recentē natis.
Dicit em̄ Aristo. p̄mo de vigilia et somno.
q̄ pueri qm̄ pariunt dormiunt. et habēt o-
culos clausos p̄pter p̄suerudinē dormiēdi in
m̄re. Sic ē de multis q̄ in ip̄is tamdiu iua-
lyt̄ p̄suerudo dormiēdi i negligētia. pigri-
cia. desidia et accidia q̄ euigilare nō possūt.
Sed cauendū est a tribz malis passio-
nibus que accidunt in somno. sic dicit Aristo.
lib. 2. ij. de somno et vigilia. q̄ sunt epilepsia
epibiales et letargia. Epilepsia est quedā
passio cerebri faciēs hoīem cadere subito et
ex inopinato. Epibiales est passio in som-
no faciens homini apparere q̄ alijs oppri-
mit et nititur euz suffocare. Unde illis qui
habent hanc passionem videt̄ cōmuniter
q̄ vna vetula incubat super eos et eos nitit̄
tur suffocare. Letargia est quedā infirmi-
tas compellens homines dormire et dor-
miendo mori. Moraliter iste tres passio-
nes tria generalia vicia signant quibus in-
uoluit totus mūd̄. Superbi namq̄ et am-
biciosi q̄ ad gradus et honores nitunt̄ ascē-
dere epilepsici sunt. quia supbia casum ha-
bet. Unde Claudian̄ de pe. di. iij. N̄ glo. dicit. maligni tollunt in altum vt lapsi
graviori ruant. Lubrici et luxuriosi pariunt̄
epibialem. quia vetula illa que est ca-
ro corrupta p̄ peccatū superuenit et domi-
natur eis et opprimat̄ eos ne resurgāt. Qua-
ri vero sunt quasi letargici. id est. obliuiosi
q̄ q̄nto plura bona eis deo dat. t̄nto maḡ
obliuiscunt̄ rā sui q̄s dei. Cū glo. sup̄ illud
ps̄. Deus deo meo. ad te de luce vigilo. dicit̄.
Ad deū vigilat q̄ vere dei memor ē. Ad de-

um dormit q̄ deū obliuiscit. Nō sic vos carissimi. Sed sic ap̄lus dicit. s. ad Thes. v. Nō dormiam? sicut et ceteri. sed vigilemus et sobrii simus.

Dixi secūdo q̄ in xp̄o amore mur ad incertaz vite nre resolutionē. Cū dicit. qz nescitis q̄ hora. Tria autē sunt nob̄ abscondita. q̄ in hac vita positi nullo mō p̄ ingeniu hūanuz aut p̄ aliquā sciam certitudinalit̄ possum? inuestigare aut scire. quoz sciam dñs voluit nos vtiliter tripliciter ignorare. Primo nescim? vtrū amore an odio digni sum? Secūdo nescim? qñ aut quōs de hac vita exibimus. Tertio nescim? qñ corā districto iudice in iudicio vltimo et finali apparebim? De primo dicit **Ecc̄. ix.** Nescit hō an odio vel amore dign? sit. sed oīa in futurū referunt incerta. Nescit igit quis finalit̄ dign? sit odio vel amore. licet fm̄ p̄ntem iusticiam bene pōt sciri et manifesti p̄ctis. Quia dicit ap̄lus. qz manifesta sunt opa carnis. q̄ sunt fornicatio. homicidiū. ebrietas. ire. rixē. inuidie. Et sequit̄. qm̄ q̄ talia agunt digni sūt morte. Quā sic bene agētes et manifesti operibus iudicam? dignos amore. sic et manifesti iudicam? dignos odio. Sed tñ finalit̄ ignoram? q̄liter vnusq̄sq̄ sine suoz p̄cludet. cū semp̄ videmus mutationē in vtriusq̄. qz quidā de malo reuertunt ad bonū. et boni de bono cadūt ad malū. Ergo dicit **Reg. ii.** Dubi? est euent? belli. et nunc hunc nunc illū occidit gladi? Solus ḡ deus talia nouit. S; nobis sunt abscoīsa ab oculis nr̄is vt dicit **Ecc̄. xi.** Mirabilia opa altissimi soli? et gl̄iosa et abscoīsa. Et eius dicit **xxi.** Plima illi? opa sunt i abscoīsis. **S; dicit. q̄s.** Nōne q̄libz hō vel ē in gr̄a vlt̄ in peccato. Si i gr̄a dign? est amore. Si in peccō dign? est odio. et sic de q̄libz hoīe scit. Rñ deo qz h̄ vlt̄ est. de q̄libet hoīe scit h̄ in generali. sed de nullo i speciali pōt sciri. S; adhuc dices. Tñ ad Rom̄. viii. dicit. Spiritus sanctus reddit testimoniu spūi nro qz filij dei sumus. Si igitur filij dei sumus. igitur digni amore. Item ap̄stolus dicit v̄bidē. Quis nos separabit a caritate xp̄i. ḡ ip̄e scit qz esset dign? amore. qz se scit in caritate. Itē. nihil est cert? boni q̄ sua fides. Si igit hō est in fide formata. ip̄e scit se dignū amore. si nō. igit scit se dignū odio. Itē q̄libet scit de seip̄o vtrū ip̄e dimitteret

oīa p̄p̄ deū aut nō. Si scit. igit scit se amore dignū. si nō. igit dign? est odio. Item q̄s pōt scire de se dñi est in peccō mortali aut cū p̄ponit peccare mortalit̄. igit pōt scire si est odio dign? Ad ista ē dicit dñi breuit̄ qz nullus pōt scire an sit dign? amore diuine p̄desti nationis an odio p̄scitēte et? qz vt dicit Rom. ix. Anteq̄z nati eēt illi fr̄es Esau et iacob. dictū est de eis. Iacob dilexi. Esau autem odio habui. Hoc ḡ solus deus scit. Sed dicit dñi qz p̄siderādo merita nra nō possumus certa et determinatā noticiā de h̄bre an p̄pter illa opa et merita nra digni sumus amore vlt̄ odio. it̄ bene possum? cōiecturalē noticiā de hoc h̄re p̄ aliqua signa. Et p̄mo an odio dignus est hō pōt existimare ex octo signis. Primum est p̄per successus p̄tinuus in r̄p̄alibz. q̄ fm̄ Ambro. dicit signū damnationis. **Job. xxi.** ducit in bonis dies suos. et in puncto ad inferna descendit. Et **Thy. de pe. di. ii.** ca. Quid ergo dicit. Quā p̄perit h̄z malis. malū capis sui ē. Cū em̄ p̄ illis pauca bonis retributionē h̄ accipit. illic iam pleni? puniet. Scdm̄ est. p̄perit ad peccandū. qñ vult. et qd̄ vult pōt implere p̄ sua voluntate. Si vult inebriari. ad est sibi pot? sufficiēs. Si vult fornicari. h̄z oportunitatē sine omni impedimēto. et sic de alijs. Tertiu signū qz nihil se sentit pati. et si patit tñ impatient. Quartuz recidiuatio frequēs et resumptio peccōz post p̄fessionē. Sicut ille qz recidiat in eandē infirmitatem. signū est qz moriet̄. Quintū ē incurabilitas sc̄pture. sicut nolle audire vlt̄ obsequi dicit̄ euāgelic? et sc̄toz doctor̄ **Jobis. xiiij.** Qui ex deo ē p̄ba dei audit. Et sequit̄. p̄trea vos nō auditis. qz ex deo nō est. Sextū ingratitudo de b̄nificijs acceptis. Iqñ putat ea suis meritis data. Septimū nō cessatio a peccō seu p̄tinuatio peccati. h̄ em̄ signū est qz talis caret custodia dei. Octauū est p̄pria voluntas. qñ oīa vult h̄re ad placitū voluntatem. nō vult corrigi sed ad nutū blandiri. **Ecc̄. xxi.** Qui odit correctionē vestigiuz est peccōris. Nec oīa sequit̄ odiū bonoz. qñ talis odit quēlibz cōmunē bonū. etiaz qui nūq̄ lesit. et nulli bonitati acquiescit nisi iuit? sicut ex apparētia hūana. Hoc fuit signū ab initio oīz dānatoz. Sic cayn qz oditit ab el iustū. ergo occidit eū. Et esau iacob. et h̄mael et ysaac. et iudas christū. Unde reprobi

De sancto Nicolao

dicunt illud **Sapie. ii.** Circūueniam? iustū. qm̄ p̄rarius est opibz nris. Grauis est nobis etiā ad videndū. **Ex** aduerso autē sunt alia signa salutis. **P̄**uo uolūtaria paupertas aut i affectu aut in effectu. vt qm̄ dicitur multū sibi ab usu vict^o subtrahit et more pauperū uiuit. **Math. v.** Beati paupes spū s̄c̄. **Null** em̄ dicitur vt paupes simus. **Nā** ipse solus paupertatē amauit in seip̄o. et in matre sua. et in aplis. **Ita** paup̄ fuit q̄ nat^o uilius panis inuoluit. paup̄ nat^o in paupertate uiuit. hospitii. p̄riū non habuit. pauper mortuus ē. **S̄c̄m** humilitas in acerbis uirtutū. cum q̄s multa facit. p̄ deo. nihil tamē existimat se fecisse. dicens se fuū inutilem. **Luce. xxiij.** Tertiu est impedimētū in nob. vt cū q̄s tempe temptatōis impediat ne p̄ficiat qd̄ intendit. vt dicit **1. Cor. v.** Septia uirtutū spinis. **Quartū** est cōtinuus profectus in bonis. cū q̄s semp̄ desiderat p̄ficere. **P̄. I**bi dicitur de uirtute in uirtute. **Quintū** ē patientia in aduersis. vt si q̄s ea que patitur. iuste se pati arbitrat. **Iuxta** illud. **Perito** hec patimur. q̄a peccauim^{us}. **Sextū** est obedientia s̄bi dei. cū q̄s nitit implere q̄ audit in f̄mone et delectat in audiēdo. **Septimū** est reuerētia ad sacerdotes. **Signū** est em̄ reuerētie ad dñm qm̄ et ministri honoratur. **Octauū** ē gaudiū de bono proximi. **Perfecta** em̄ caritas et gaudet ueritati. **Terū** licet ex his possit hō estimatiōne recipere an sit in odio uel ḡra. tñ semp̄ dicitur timere. quia. **1. Cor. iij. dicitur.** Nihil mihi oser̄ sum. sed nō in h̄ iustificat^o sum. **Licet** ḡ homo sciat se amore dignū. qm̄ eū cor ei^{us} nō reprehendit. vt dicit. **1. Ioh. iij.** Tñ timendū est. q̄a dñs scit cogitatiōes hoim. qm̄ uane sunt. **Da** time etiā ex quo om̄es iusticie n̄re sūt sicut pann^o menstruate. **Isa. lxiij.** **Un̄** diē **Bre. go. xxi.** moral. **Q**uideo hō debet timere. qz si recta se agere intelligit. sub districto tñ examine q̄ tendit ignorat. **Unde** infero ex his. q̄ licet hō iuste agat. nō tñ cert^o esse p̄t q̄ amore dign^o sit. etiā si p̄seuerat i iusticia sua. qz **Prover. b. xx. dicitur.** Quis hoim intelligere p̄t viā suā. q̄i diceret. nullus. igit̄ nullus gloriēf de iusticia sua. nec aliq̄s desperet de malicia sua. qz erunt nouissimi p̄mi. et eōuerso. **Math. xx.** **Et** ista est causa q̄re sustinet̄ multos malos. qz nō desperam^{us} de eis. **Ista** est etiā causa q̄re de^o uoluit h̄ nobis esse incertū. vt null^o de bonis opibz

extollat nec de peccat^o desperet. **Nā** iudas apparebat bon^o. et finaliter dānat^o est. latro malus et finaliter saluat^o est. **Hoc** est ḡmū quod de^o uoluit nobis esse occultū. **Se**cūdo nescim^{us} qm̄ aut quō de hac uita exibimus. **Eccl. ix.** **Nescit** homo finē suū. sed sicut pisces capiunt^{ur} hamo. et aues cōprehendunt^{ur} laqueo. sic hoies capiunt^{ur} in tpe malo scz mort^{is}. qz homo credēs se uiuere rapit morte. i. tpe malo scz mort^{is}. uel cuiuscūqz aduersitat^{is}. **Iob. iij.** **Uiro** cui abscondita ē uia et circūdedit eū deus tenebris. **Sunt** autē tria incerta circa mortē scz temp^o. q̄a nescimus an in estate uel in hieme. in die uel in nocte. mane uel sero. **Locus** qz nescim^{us} an in domo uel in campo. an in patria uel extra. **Unde** **Seneca** eplā. xviij. **Nescit** quore loco mors expectat tu quoqz in om̄i loco eā expecta. **Tertio** q̄litas. quia nescim^{us} quo moriemur an igne uel aqua an ferro an subito uel successiue uel casu uel naturali morte. **Sed** diceret. de^o uult om̄s homines saluos fieri. igit̄ deberet eis notificare finē suum. vt meli^o se p̄pararent ad finem eorū. ergo male. qz abscondit h̄. **Un̄** p̄pheta petiit. **Horū** fac mihi dñe finē meū. **Psal. cxxv.** **Rū** deo f̄m **Bre. go. xxi.** moral. **Li**uz tractans illud **Iob. xxi.** **Lunctis** diebus suis imp̄ supbit. et numer^o annorū ei^{us} incertus est. **Ubi** dicit. **Ad** hoc em̄ conditor latere uoluit nobis finē nostrū. vt dum sumus incerti quādo moriamur. semper ad mortē parati ad finē inueniri debeamus. **Hec** ille. **Nō** ergo putandū est deuz male in hoc fecisse q̄ diē illū. i. nouissimū nobis occultat. qz p̄ hoc nos a multis malis p̄seruat a q̄bus nos incerta hora mortē p̄seruat. et semp̄ p̄parari facit et in bonis exerceri oportet. **Tertio** nescim^{us} qm̄ corā districto iudice in nouissimo die astabim^{us}. **Un̄** **Mat. xxij.** **De** die autē illa nemo scit neqz angeli dei in celo. **Illa** autē diē uoluit esse incertā vt f̄m **Bre. go.** habeat semp̄ suspecta. et nos ad eam semp̄ p̄paremus.

Dixi tertio q̄ in s̄bis p̄missis admonemur ad considerandū terribile epi uisitationē. **Lū** dicit dñs v̄i uentur^o est. **Certe** terribile s̄bū p̄ctō ribz. p̄tra q̄s de^o rex celi et tre uentur^o est ad dānandū eos. licet sit solatio sum bonis q̄ dñs eorū uentur^o est ad p̄miādū eos. **Da** time ḡ debet timere p̄ctōres audientes. q̄a

dñs eoz ad iudiciū ventur⁹ est ad eos. vel i morte cuiuslibz specialr. v^l i nouissimo die generaliter ad oēs. Et h⁹ ppter tres causas q̄erūt in xpo tanqz iudice seuerissimo z iustissimo. Er̄ em̄ iste dñs sic iudex inflexibilis. Sc̄do infugibilis. Tertio infallibilis. Et ideo aduent⁹ ei⁹ ad iudiciū erit tremēdus. Primo erit inflexibilis. qz nullus poterit ei⁹ flectere iusticiā. Iuxta illud ps̄. Iustus es dñe z rectū iudiciū tuū. Et iterum. Cognoni dñe qz equitas iudicia tua. Tanta aut̄ erit iusticia eius q̄ etiā iusticias iudicabit. Iuxta illud ps̄. Cū accepero temp⁹ ego iusticias iudicabo. Ps̄. lxxiii. dicit In nocē. q̄ in pmo aduentu xps̄ nō accepit tēpus iudicadi sed miserēdi. de q̄ d̄r. Temp⁹ miserēdi aduenit. ij. Corinth. vi. Ecce nūc temp⁹ acceptabile. Sed cū dic̄ q̄ iusticias iudicabit. terribile v̄bū. qz nō solū peccata iudicabit. sed etiā bona opera examinabit. Malach. iij. Colabit filios leui. Colabit. id est. examiabit districtus iudex. Dec In nocen. Sc̄do erit iudex infugibilis. qz nullus poterit effugere suā vindictā. Cū Ps̄. Dixi iniqs nolite loq̄ aduersus deuz iniquitatē. Quia neqz ab oriētē neqz ab occidente neqz a desertis montibz. qm̄ deus iudex est dic̄ Innocen. Nō erit loc⁹ fugiendi Ido. qz d̄ vbiqz est. Ps̄. Duo ibo a spiritu tuo z q̄ a facie tua fugiā. Si ascēdero in celū tu illic es. si descēdero ad infernū ades. Si sumptero pēnas meas diluculo. z habitauero i extremis maris. Etenim illuc manus tua deducet me. Cū dic̄ Grego. Fugendi via deest. qz ille iudicabit q̄ vbiqz ē. Ecce dñs cuius p̄as est infugibilis. Tertio erit iste dñs vt iudex infallibilis. Nō em̄ est sapia creata q̄ falli p̄t vel corrūpi p̄cto vel fauore vel timore. In ipso em̄ sunt oēs thesauri sapie z sciētie absconditi. z ipe nouit abscondita cordis nr̄i. qz omia nuda z aperta sunt ei. Ad Hebre. iij. Ideo decipi non p̄t. qz sibi nihil occultari p̄t. Nō igit̄ fallitur Aristonil silogismis. vel Platonis demonstratiōibz z pbatiōibz. nō Socratis argumētis. v^l legistaz allegatiōibz. nō iuristarū rōnitō. sed faciet iudiciū in iusticia et iudicio. z omia in veritate iudicabit. Nos igit̄ carissimi tantū dñi aduētū studeamus bonis opibz puenire. vt ei⁹ iusticiā tam districtā valeam⁹ euadere. laborem⁹ nunc in ei⁹ gr̄a existētes. p posse p̄sciētias nr̄as p̄pa

rare vt tunc possim⁹ in oibz p̄fecti stare i regno celoz. Ad quod nos p̄ducatur pater z filius z sp̄s sanct⁹. Amen.

De sancto Nicolao. II. Sermo. III. **S**eruus fidelis et

prudens. **S**icut dicit Ambro. in suo libro pastorali nihil in h⁹ seculo excellen⁹ sacerdotibz. nihil sublimi⁹ epis̄ repiri p̄t. Nec merito. qz vt dicit idē. Honor z sublimitas episcopali nullis poterit cōparatiōibz adēq̄ri. Et ponendo exēplū dicit. Si regū fulgore cōparēs z pncipiū diademati. longe erit infert⁹ q̄ si plumbi metalla ad auri fulgorē cōparēs. Et dans hui⁹ rōnē dicit. qz pncipes z reges h⁹ seclī. colla submitūt genibz sacerdotū. z deosculata eoz veste se credūt comminiri. Dec ille. Quia vt dicit Ambrosi⁹. Magna sublimitas mgnā dz h̄re caurelā. Honor gr̄adis gr̄adiori debz sollicitudine circūuelari. qz cui plus credit⁹ magi ab eo expigit̄. Dinc ē q̄ difficile est inuenire talem episcopū. qui sic p̄est dignitate ita p̄est sanctitate. Et iō merito p̄t hodie queri de talibz. quis esset talis p̄lat⁹ qui esset seruus fidelis z prudens sicut fuit beatus Nicolans. Nec miret⁹ q̄s me hodie ita de talibz quere. Si em̄ saluator q̄siuit inter familiā suā quā ipe ante mūdi cōstitutiōne elegerat vt essent sancti z immaculati in sp̄ctu ei⁹ in caritate. de quibz ipe dicit. Ego vos elegero mūdo. q̄nto magis hodie p̄t queri. q̄s sit seruus fidelis z prudens. quādo nūc multi eligunt seipos p̄ impressionē v^l ingestionē p̄riā v^l amicōz potētiā. z qm̄ assumunt sibi dignitates p̄riā temeritate. nō vocati tā q̄s aaron. De quibz merito querit. q̄s sit seruus fidelis z prudens. qualis fuit beatus Nicolans. qui sp̄s sancto fuit electus. Et si cur dignitate. sic morū sc̄ritate sedi episcopali p̄sedit. De quo digne verbum nr̄i theomatis. ponitur q̄ ipe est seruus fidelis z prudens. In quibz verbis tria tangunt a quibus beatus Nicolans merito cōmendatur. Primo em̄ cōmendat̄ ab humilitate. Cū dicit. Seruus. Secundo a fidelitate. Cū dicit. fidelis. Tertio a sagacitate. Cū dicit. prudens. Que tria licet in omnibus. hoc est. in quolibet fidei debent esse. tamē maxime in prelato. Per primum enim debet habere se recte quo ad deuz. p̄ sc̄m iuste q̄

De sancto Nicolao

ad primū. p. tertiu scē q̄ ad seipm. **Q**
Dixi primo q̄ in verbis pre/
missis comedat
beat. Nicolaus ab humilitate. cū dicit. ser/
uus. Seruus em̄ nomē subiectiōis est. z
sic humilitat. **Un̄ Eph. vi.** Serui obedi/
te dñis. **Eccl. Pe. ii.** Serui subditi estote i
om̄i timore dñis. nō tñ bonis sed etiā di/
scolis. Ecce humilitas. Quia rarus est int̄
xpianos inuenire humilitatē erga deum.
Igit̄ merito querit. Quis putas est suus.
rarius aut̄ int̄ prelatos. Igit̄ maḡ q̄rit int̄
eos. Quis putas ē suus. Sunt autē multi
plīces serui. sed nullus eorū est suus dei ni
si vnicus. **Prim⁹** suus inscius. ignar⁹. in/
doctus. De quo **Luce. xij.** Qui aut̄ non co/
gnouerit voluntatē dñi vapulabit paucis
plagis. Ecce ignorantiā licet excusat a tanto.
tamē non a toto. **Multi** sunt hodie qui di/
cunt. vtiā sciuissē h̄ fuisse peccatū. nō fe/
cissē illud sed ignorauī. Sed certe audi/
ant tales. q̄a ignorans ignorabit. Quō em̄
excusat p̄ ignorantiā qui q̄rere noluit. scire
p̄tempserit. **Sulere** sapientē nō curauit. imo
quod dederit est vbi potuit vitauit tam in
p̄dicatione q̄ in p̄fessione. **Secūsus** suus ē
sciens voluntatē dei. sed inobediēs. De q̄
Luce. xij. dicit. Seru⁹ sciens voluntatem
dñi z nō faciens eā vapulabit multis plagis.
Iste significat om̄es malos xpianos q̄ au/
diunt multa in p̄dicatione. sed nolūt obe/
dire. ideo vapulabūt multis plagis. q̄a p/
fundius ardebūt in supplicijs. **Unde** legit̄
de scō **Dachario. q̄** inuēit caput cuiusdā
pagani in heremo. a quo cū q̄reret an aliq̄
gentes essent p̄fundius in inferno q̄ anīa
orbile pagani. Rñ dicit q̄ sic. Et cū quereret.
Que. Rñ dicit. **Christianoz** malozū q̄ sciunt
z nō faciunt. **Tertius** suus est piger. De q̄
Matth. xxv. Seruū inuēit mitare in tene/
bras exteriores. Et hoc dictū est illi seruo
q̄ de talento sibi credito a dño nihil lucra/
tus est. Attendat diuites nihil faciēs de
ipsis. Attendat docti qui non p̄dicāt. At/
tendant fortes q̄ deo seruire negligūt. Et
si iste dānatus est. qz nō est lucratus qui tñ
pecuniā dñi restituit. qd̄ fiet de illis qui nō
solū nō lucrant sed etiā totū cōsumūt z ni/
hil restitunt deo sed dissipāt. sicut mal⁹ vil/
licus. **Luce. xvi.** Quart⁹ suus voluptuo/
sus. **Luce. xij. z Matth. xxij.** Si dixerit in
corde suo malus suus. morā facit dñs me

us. manducet autē z bibat z incipiat p̄ suos
suos p̄curare. veniet dñs eius die qua non
sperat. z hora qua nō credit. z diuidet euz
a se z a suis angelis. parēz eius ponet cū
hypocritis. i. cū demonibz. Iste significat
voluptuosos xpianos. q̄ se asserūt eē chri/
stianos. sed in delicijs more paganorū vi/
uunt frangētes ieiunia. imo etiā nō seruan/
tes sextā feriā. **Sed** certe **Proverb. xij. di/
cit.** Nō decent stultū delicie. Et hoc ideo.
qz nō est suus maior domo suo. et q̄ chri/
stus temperat⁹ fuit. quare xpian⁹ vult esse
deliciosus. **Quint⁹** seruus nequ⁹. De quo
Matth. xxij. Serue nequ⁹ om̄e debituz
dimisti tibi quoniā rogasti me. Iste signifi/
cat iracundos crudeles xpianos q̄ nolūt ci/
ro dimittere iniurias p̄mis. **Sed** quid
dicit de isto seruo. **Iratus** dñs eius tradi/
dit eū tortoribz q̄adusqz redderet vniuer/
sum debitū. **Sextus** suus indecētē fui/
ens. sicut ille qui vult fuisse dno bz p̄rari⁹
De quo **Matth. vi.** Nō potestis deo fuisse
z māmonē. **Si** sunt christiani q̄ miscēt bo/
nis mala. ieiunāt z inebriant. dancēlemo/
synam sed cōmittunt vsurā. silles cocodrū/
lo q̄ occidit hominē z plorat sup̄ illuz. **Se/
ptimus** suus ē humilis z timid⁹ seu timo/
ratus. De q̄ dicit **Aplius Hebreo. vi.** Ser/
ui obedite dñis carnalibz cum timore z tre/
more in simplicitate cordis sicut xp̄s. Non
ad oculū fientes q̄si homibz placētes. sed
vt fuit xp̄i faciēs voluntatē dei ex anīo bo/
no. cum bona voluntate seruētes sicut do/
mino z nō sicut hominibz. **Ecce** quō p̄ce/
perit apostol⁹ fuisse dñis temporalibz. z mul/
to magis deo omnipotenti. **Inter** om̄es tñ
istas p̄ditōes. p̄ncipalis ē timor z tremor.
Unde in **P̄. ij.** Seruire dño in timore et
exultate ei cū timore. **Scimus** em̄ qz ti/
mor humiliat. **Unde** q̄ fuit ex timore reue/
rentie humiliat veracit. Et tunc est gratuz
deo seruitiū quādo cū reuerentia exhibet.
vt dicit **Bozra** sup̄ eplaz scōaz ad **Thimo.
i. ca.** Et in h̄ deficiūt supbi. qz nō fuit re/
uerent. vt p̄z in lucifero. Et qz angelis nō
pepercit. quomō superbis. vt dicit **Petrus**
in canonica sua. **Sed** notanter dicit cum
timore z tremore vt excludat negligentiaz
z p̄sumptiōē. **Qui** em̄ timet nihil negligit
Et qui tremet non presumit. **Quando** em̄
homo timet vermem conscientie qui erit
in inferno. et ignem corporalem gebet.

ne. de quibus *Isaie* vltimo. tunc incipiet cum timore et tremore seruire deo. Sed forte dicitur. quare debemus seruire deo. Rndeo q tri bus de causis. videlicet qz iustu est. qz ho nestum est qz vtile est. **I**ustu est vt seruiamus ei. qz nos fecit. qz nobis seruiuit. quia nos emic. Nos fecit. **P**s. Scitote qniam dominus ipse est deus. ipse fecit nos. Et qnto dignius nos creauit. rnto deuotius debemus ei seruire. Seruiuit omnibus nobis p totu temp vite sue. z operat est salutes in medio terre *Isaie*. xliij. Seruire me fecistis in peccatis vestris. Et quanto indignus fuit istud seruitiu coparatuz sue dignitati. scz curare infirmitates z immudicias nostras. tanto deuotus debz esse seruitiu. Pre terea emic nos prima *Corinth*. vi. Empri estis pco magno. Quanto pcciosiori precio nos emic. tanto deuotus debemus ei seruire. **P**etri. i. Ho corruptibilis auro z argento empi estis. Secuda causa seruiendi deo est. qz est honestu seruire tanto dno. **G**regorius. Cui seruire regnare est. cui serui tuu quato subiectius z humilif fuerit tanto est magnificentiuz. et p psequens summa libertas est. *Ecclesi*. xxiij. Gloria magna e serui domini sui. Tercia causa qz vtile est. *Iobis*. xij. Volo p vt vbi ego sum illic et minister me erit. Ecce quata vtilitas seruiendi deo omnibus generaliter. sed specialit platris z episcopis. quibus specialis merces reseruat. vt dicit *Chrisof*. Et ideo ipsi debent deuotus seruire christo. exemplo sancti *Nicolai*. q in omnibus se exhibuit vt minister christi seruiendo deo in timore humilitatis. que virt magis comendat prelatuz qz alie vrutes. Quia dicit *Bregio*. viij. libro moral. Subtilissima res viuendi est culme tenere. gloria repmere. Esse quide in potetia. sed nescire potetie se. Et *Bern*. in quada epistola dicit. In alto posito no alte sapere. difficile est z omnino inusitatu. sed qnto magis inusitatu rnto gloriofius. Nec ille. Hoc bene ponderauit beatus *Nicolaus* Qui vt de eo legit semp humile xpi seruuz se pfessus est. Depensus em a cocine suo. cuius filiabus piecit massam auri. z interrogatus qs esset. Rndit. nicolaus seruus christi. Et circa electione depensus p queda sanctu episcopu. interrogat qs esset. Respondit. nicolaus seruus xpi. Bonus fuus qui sic dno seruiuit cuius timore. z exultauit

ei cu tremore. Unde hodie gaudet corona tus gloria z honore. **D**ixi secudo q in verbis premissis comendatur beatus *Nicolaus* a fidelitate. Cui dicitur. z fidelis. Fidelitas aut serui ad dominu i multis consistit. Sicut habet. *xxij*. q. v. De forma. Et plura ponit *Hosien*. in summa sua titulo d feodis. Quid sit fidelitas. que his versibus continet. Incolumie facile tutu qz possibile honestuz. Vtile consiliu fidus dabis auxiliuqz. Qui sic exponunt. Prio em requirit in seruo qz intendat incolumitatem dno. hoc est. ne illud qd facit sit in damnum dno. sicut venenu. infirmitas. mors z omnes corpis lesiones. Moraliter. Seruus xpi tunc est fidelis qn omnia nocumta aniaru z corporoz a fidelibus xpi pcurat amoueri. Na christi omnia que fuerunt suis paupibus facta sibi reputabit impensa. *Math*. xxv. Quod vni ex minimis meis fecistis. mihi fecistis. Secdo qz pcurat ita bonum domini sui ne faciat illud difficile qd potuit esse facile. Moralit. deo multu facile est. conuerte re peccatore qn vult peccator. qn autem non vult. difficile multu est. Na dicit *Aug*. Facilius est deo creare celu z terra. qz pccozes tra velle suu reducere ad via vitas. Qui em disponit homine aliquo ad puerctionez ad deu pcurat facultate deo puercti ipm qd fit p doctrina z exempli. Unde *Ezech*. xxxij. Et *Iaco*. v. Qui conerti fecerit peccatore ab errore vie sue saluabit anima suam. Contra vero dicit. Qui scandalizant rit vnu ex pusillis istis. expedit ei vt suspendat in collo ei mola asinaria et demergat in pfundū maris *Math*. xvij. Tercio debet obseruare diligenter consiliu dno siue i aliquo pdat consiliu quod posset nocere castris. villis vel ciuitatibus suis. in quibus ipse posuit tuitione suam. Ciuitas xpi ecclia militans est. De q *Math*. v. Non potest ciuitas abscondi. Hanc ciuitate prodit q indignis z hereticis reuelat secreta fidei. cum dominus dicat. Nolite pncere margaritas ante porcos. In signu huius saluatoris p lato interrogatus. non respodit ei quicqz. ita vt miraret preses vebementer *Iob*. xvij. Quarto seruus intendere debet q non faciat dno impossibile qd dno alio e possibile. Sic moralit. licz oia do snt possibilia *Lu*. i. Ho erit impossibile apud deu oie vbi. in qdam

De sancto Nicolao

Deo videt impossibile illud quod salua iusticia non potest facere. vt peccatore iniqua tum peccat saluare. Et ideo qui predicaret peccatoribus semp de misericordia et nunquam de iusticia. faceret deo de possibili impossibile. Quinto dicit seruus fidelis intrudere quod non faciat bonum domi honestum. Honestas autem domini consistit in virtute sua. in filiis suis. in affinitibus suis. per quos fama domini augetur. Uxor dei est gloria eius. De qua ipse dicit. Gloria mea aliteri non dabo. **¶ In Luca. i.** cantabant angeli gloria deo. Et apostolus. Solum deo honor et gloria. Filij dei sunt omnes fideles qui credunt in nomine eius. **¶ Ioh. i.** Dedit eis praterem filios dei fieri. Affines sunt qui faciunt voluntatem eius. Juxta illud. Qui fecerit voluntatem patris mei qui in celis est. ipse meus pater soror et frater est et mater. Qui ergo aliquid facit quod est in detrimentum glorie dei vel impedimentum christifidelium. reputa nocet eis in corporalibus vel in spiritualibus. ipse violat fidelitatem. Sexto dicit seruus fidelis intrudere quod non faciat contra bonum domini utile. Utilitas dei est salus nostra. non quod ipse ea indigeat. sed quod nos indigemus ea. quia qui impedit infidelis est seruus. vt sicut beatus Petrus et alij qui salutem infidelium avertunt. Septimo dicit seruus fidelis intrudere vt det consilium salubre domino. Et licet deus non indigeat consilio nostro. vt dicitur **Rom. xi.** Aut quis consiliarius eius fuit. nisi hoc sibi reputabit factum quod fuerit suis impesum. Qui ergo non solum ad precepta sed etiam consilia inducit alios. vt ad seruandam virginitatem. paupertatem. obedientiam. ille est fidelis. Sicut paulus qui dicebat de se. De quibus preceptum domini non habeo. consilium autem deo tanquam misericordiam persecutus a deo. vt sum fidelis. Reuera talis fidelis seruus fuit beatus Nicolaus qui omnia que ad laudem et honorem et gloriam dei pertinent in membris christi et suis fidelibus procurauit. ideo de ipso dicitur quod fuit seruus fidelis.

¶ Dixi tertio quod in quibus precepto commendat beatus Nicolaus a prudentie sagacitate. **¶ Lu. vi.** et prudentis. Est autem prudentia. vt dicit **Tullius. ij.** rethorice. memoria preteritorum. intentio presentium. et prouisio futurorum. Et ista prudentia dicitur beatus seruus christi. vt memoretur propria peccata. et cognoscat dei beneficia. et prouideat dei iudicia. Et sic autem quadruplex prudentia christi fuit necessaria. scilicet legalium statutorum. temporalium thesaurorum. personalium meritorum. regalium. rursorum.

Prima prudentia tenent facere reges. principes. prelati. iusticiarii. consiliarii. et ministri. vt videlicet leges iuste instituant. que communes tam diuitibus quam pauperibus ostendant. Nec autem prudentia dicitur esse de thesauro sacre scripture. **¶ Ter. em. q. obuiat sacre scripture.** nullius dicitur esse momentum. Sicut dicitur in **Canone di. r.** Non licet. **¶ Et ro. q. d. mensura celestis dispositionis excedit causam in corumelia disponens.** De thesauro igitur sacre scripture dicitur sumi prudentia legalium preceptorum et statutorum. sine quibus impossibile est pacem habere inter homines. Omnia enim videbat. quod sine legali prudentia esset impossibile paces rebus dari. vt dicitur **ij. Mach. iij.** Secunda prudentia est temporalium thesaurorum. Hanc habere tenent ecclesiastici prelati. pro pauperibus sustentandis. Ipsi enim sunt spirituales ministri qui de ipsius patrimonio familia eius tenent exhibere et sustentare. **¶ In Bern. ad Eugenium lib. iij. c. vij.** dicit. Res pauperum pauperibus non dare est sacrilegium committere. Tertia prudentia est personalium meritorum. ad quam omnes obligantur. **¶ De q. Rom. xij.** Nolite esse prudentes apud vosmetipsos. Nulli malum pro malo reddentes. prudentes bona non tantum coram deo sed etiam coram omnibus hominibus. Bona dicitur et elemosinas et pia opera. de quibus videndum est in exemplo mercatorum. **¶ Trasseramus ergo bona temporalia nostra pro alios de mundanis presentis vite ad statum glorie.** Sic enim nobis saluator euendo in celum dixit. Regiamini dum venio **Luca. xij.** Fatuus est qui sentiens se spoliandum venientem de mundanis in via non committeret ad cambium. Quarta prudentia est regalium responsorum. Et hanc tenent quilibet pro seipso facere in iudicio. Juxta illud **Deutero. xxxij.** Utinam saperet et intelligerent ac nouissima prouiderent. Nouissima sunt mors. peccata. celum. et iehenna. de quibus homo in presenti debet prouidere quid respondeat ad interrogata. **¶ In de Job. ix.** dicit. Quantus sum ego vt respondeam ei. Bene ille prouidebat se de futuro. **¶ Sic et beatus Nicolaus fecit qui fuit fidelis et prudens seruus.** quia statuta legalia iuxta formam legis diuine regulauit. Nam quos sententia iudicis innocentes plebs decernerat. iuxta sanctiores leges legales ipse accurrens reuocauit. Secundo prudens fuit. quod regni eterni thesauros pauperibus fideliter dispensauit. vt in legem eius. Tertio prudens fuit

qz multa bona merita sibi p' p'p'ialib' cōpa-
rauit. Quarto prudēs. qz ita vixit vt in die
nouissimo ad interrogata dei audacit' rē de-
ret. Iuxta illud. In mēoria eterna erit iu-
stus. ab auditiōe mala nō timebit. Mala
auditio. Ite maledicti in ignē eternū. So-
na vero. Venite bñdicti p'ris mei percipite
regnū vob' ab initio creatuz. Ad qd' nos p'
ducat p'z' r' filii' r' spūscūs. Amen.

De p'ceptione beate Marie virginis

Pulchra ut luna

terribilis vt castroz acies ordi-
nata. Lanf. vi. ca. Sicut dicit Au-
g' in quodā sermōe. Adest nob' dilectissimi
dies beate marie virginis dedicat'. r' iō gau-
deat terra nra tante virginis debitū obsequi-
z exhibendo. Hec em̄ ē flos campi. de q' or-
tū est p'ciosum liliū puallū. p' cui' partum
mura' natura p'hoplastozū q' delect' culpa.
Decille. Et q' p'z' q' festū marie q'dlibz de-
bet esse maxime reputatiōis apud christifi-
deles vltra ceteros scōs. p'sertim cū p' eaz
magis q' p' sancti cuiuscūq' meritū nobis
grā inuēta est apud deū. vt dicit Hilbertus
Larnorbenf eps in sermōe. In Ansel. in
p'templatiōib' suis dicit eā aulā vniuersa-
lis p'p'iaciōis. r' generalē causam recōcilia-
tionis. vas r' templū vite r' salutis vniuer-
sozū. Et qz vt dicunt iura. Ad cōmune est
om̄ib' ab om̄ib' d'z' approbari. r' p' p'ns vene-
rari r' celebrari. ideo festiuitas tāte virginis
merito est appetēda venerāda r' cūctis secu-
lis p'dicanda. Maxime autē illa festiuitas
q' magni beneficii sibi a deo exhibiti est me-
moriam. cuiusmodi est festū sanctificationis
seu p'ceptionis. qd' hodie agit' a christifideli-
bus. In q' ecclia cū christifidelib' virginez
gl'iosam p'dicat. deuote r' humilit' dices eā
pulchrā vt lunā in sanctificatione sua sub
verbis thematis. Pulchra vt luna. In q'
bus v'bis beata virgo tripliciter cōmēdat' p'
pter tria virginis marie appropriata. Primo
modo cōparat' lune. rōne nois qd' habz ex
impositiōe. Scdo cōparat' lune. rōne pul-
chritudinis quaz bz ex solis irradiatione.
Tertio cōparat' lune rōne sc̄utis quā exhi-
bet in recepti luminis diffusione.

Dixi primo q' virgo gl'orio-
sa commēdat' ex
verbis p'missis ex cōparatione lune. rōne

nois ip' lune. Appellat' autē luna tripliciter
noie. Dicit em̄ luminae min' Beñ. i. Fecit
deus luminae minus vt p'fesset nocti Eccl.
xliij. Luminae min' qd' minuit. Scdo dicit
luna regina celi. Vñ Hier. xliij. Sacrifi-
cem' regine celi. Tertio appellat' luna vas
castroz Eccl. xliij. Vas castroz in excelsis
in firmamēto celi resplendens. In p'mo si-
gnificat' meritū p'fecte humilitatis. Sicut
em̄ luna est minor corpe oib' stellis celi ex-
cepta illa q' est soli p'iu'ra. f. mercurio. Ita
brā virgo om̄ib' sanctis humilior. excepta
humana natura vnica soli diuinitati. Iō
q'nto pl' habuit de humilitate in tra post
xpm. tanto plus de felicitate bz i celis post
eum. Si aut' volum' cōparare corpe lune
ad solē. r' tūc exp'fior erit figura p'ns sole-
nitatis. Nā sicut luna est inferior loco r' di-
gnitate. Ita virgo brā inferior est i sua cō-
ceptione filij dei p'ceptione. natiuitate r' oi-
bus alijs. Et iō supposito isto q' nō sit cō-
paratio in originali p'ctō. vt q'daz pie credūt. tñ
adhuc nō equiparat' nec assimilāt' xpo in oi-
bus. Dicit em̄ Prolome' in Almagest' p'
positione. xvij. Q' sol excedit lunā q'dra-
gesies octies. Sic xps excedit virginē ma-
rie suā sua p'ceptione r' natiuitate. Ille em̄
de virgine p'cept'. ista de p'uge. Scdo qz
ille de spūscō. hec de viro. Tertio qz scifi-
catio xpi in p'ceptione fuit plenior q' marie.
eo q' ab instanti p'ceptionis fuit aia p'ib'ra.
nō tñ sic marie. Et iō patz illoz. p'ruas r'
duricies q' timent vel nolūt p'cedere illam
p'ceptā sine originali p'ctō. timētes eaz per
om̄ia assimilari xpo. ac p' hoc metuēs of-
fendere maiestātē singularē xpi si eā sibi in
p'ceptione assimilent videant r' audiant. ad-
huc dato q' sic esset p'cepta. nō tñ p' om̄ia
sillis esset xpo. sic supra dicit' est. eo q' xpus
respectu ip' se bz vt sol ad lunā. q' maxime
distāt a se iuicē maiozitate loco r' dignita-
te. In scdo noie insinuat' p'conium regie
maiestatis r' dignitatis. Sicut em̄ luna p'
solem tenet p'cipatū in celo erhero. ita r'
brā virgo post xpm dominatū possidet in
celo empireo. Vñ ipa signat' in regina He-
ster. Cui rex p'cessit medietatem regni sui.
Regnū dei in duob' p'sistit. in iusticia r' mi-
sericordia. Iusticia reseruat' sibi. Iuxta il-
lud. Vbi vindictā r' ego retribuaz. Sed
misericordiam p'cessit dispensandā m'ri sue. Cū
dicit' Bern' q' maria oib' misericōdie sinū ap'e